

Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilik Algısı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilik Algısı Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27353>

Özet

Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilik Algısı Ölçeği, öğretmenlerin kendi mesleki yeterlilik düzeylerine dair sahip oldukları öznel inanç ve algıları ölçmek amacıyla uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Cüneyt Gülebağlan tarafından 2003 yılında hazırlanan yüksek lisans tezinde kullanılmıştır. Araştırma, öğretmenlerin erteleme eğilimlerinin, mesleki yeterlilik algıları, deneyimleri ve branşları bakımında nasıl farklılaştığını incelemeyi hedeflemiştir. Ölçek, eğitim bilimleri alanında öğretmenlerin öz yeterliliklerini ve mesleki performanslarını değerlendirmede önemli bir rol oynamaktadır.

Ölçeğin kendisi bir uyarlama olması rağmen, kaynak tez içerisinde yer alan Genel Erteleme Ölçeği'nin psikometrik özellikleri detaylı olarak sunulmuştur. Sunulan güvenilirlik verileri, kullanılan ilgili bir araçtan yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen, Mesleki Yeterlilik, Algı, Öz Yeterlilik, Eğitim Psikolojisi, Uyarlama, Psikometrik.

Yazarlar

Cüneyt Gülebağlan

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğretmenlerin mesleklerini icra etme becerilerine ve bu süreçteki yeterliliklerine dair kişisel değerlendirmelerini nicel olarak ölçmektir. Bu algı, öğretmenlerin motivasyonlarını, stres yönetimlerini ve sınıf içi performanslarını doğrudan etkileyen kritik bir psikolojik yapıdır.

Özel olarak, Gülebağlan (2003) tarafından yapılan çalışmada, bu ölçek, öğretmenlerin işlerini son ana erteleme eğilimleri ile mesleki yeterlilik algıları arasındaki ilişkiyi analiz etmek için kullanılmıştır. Böylece, düşük mesleki yeterlilik algısının erteleme davranışlarını tetikleyip tetiklemediği araştırılmıştır.

Yapı

Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilik Algısı Ölçeği, Öz Yeterlilik (Self-Efficacy) kavramı temelinde yapılandırılmıştır. Öz yeterlilik, bireyin belirli bir görevi başarıyla yerine getirme yeteneğine olan inancını ifade eder. Bu ölçek bakımında yapı, öğretmenin ders materyalini etkili bir şekilde sunma, öğrenci davranışlarını yönetme ve öğrenme hedeflerine ulaşmada ne kadar yetkin hissettiğine odaklanır.

Ölçeğin uyarlanmı yapısı, öğretmenlerin mesleki rollerinin farklı boyutları kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Bu boyutlar genellikle pedagojik yeterlilik, alan bilgisi yeterliliği ve öğrenci etkileşim yeterliliği gibi alt alanları içermektedir.

Geçerlik

Kaynak tez özetinde, Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilik Algısı Ölçeği'nin spesifik geçerlik analizlerine dair doğrudan bilgi sunulmamıştır. Ölçek, uyarlama niteliğinde olduğu için orijinal formunun geçerlik çalışmalarına dayanmaktadır.

Ancak, tezde yer alan genel değerlendirme bölümünde, çalışmada kullanılan araçların (özellikle Genel Erteleme Ölçeği'nin) geçerlilik ve güvenilirliğinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bu durum, araştırmanın kullanılan araç setinin genel olarak sağlam psikometrik özelliklere sahip olduğunu kabul ettiğini göstermektedir. Detaylı yapısal geçerlik (faktör analizi) ya da ölçüt bağımlı geçerlik verileri için orijinal tezin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlik

Kaynak metinde sunulan güvenilirlik verileri, çalışmada kullanılan Genel Erteleme Ölçeği'ne ait olup, bu veriler ölçeğin yüksek iç tutarlılığına sahip olduğunu göstermektedir:

Genel erteleme ölçeğinin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı **.91** olarak hesaplanmıştır.

Birinci alt faktörünün Cronbach Alfa katsayısı **.88**, ikinci alt faktörün Cronbach Alfa katsayısı ise **.85** olarak bulunmuştur.

Spearman Brown iki Yarım Test Güvenirliği toplamda **.85** olarak hesaplanmıştır (birinci yarım test için **.86**, ikinci yarım test için **.84**).

Test-Tekrar Test Güvenirliği (Lise Öğrencileri): 61 lise öğrencisine on yedi gün arayla uygulanan test sonucunda tek faktör için katsayı **.82** olarak bulunmuştur.

Test-Tekrar Test Güvenirliği (Yetikin Grubu): 58 kişilik yetikin grubuna üç hafta arayla uygulanan test sonucunda birinci faktör için **.79**, ikinci faktör için **.89** ve tek faktör içinde **.83** olarak bulunmuştur.

Bu sonuçlar, çalışmada yer alan ilgili ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar ürettiğini ve maddeler arasında yüksek bir iç tutarlılık bulunduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Kaynak metin doğrudan bir faktör analizi sonucu sunmamakla birlikte, güvenilirlik bölümünde bahsedilen alt faktörler ve tek faktör yapısı, ölçeğin muhtemel bir faktör yapısına sahip olduğunu işaret etmektedir.

Analizler, ölçeğin iki ana alt faktöre ayrıldığını düündürmektedir. Bu alt faktörler, erteleme ölçeği bağlamında farklı erteleme türlerini (örneğin, görev erteleme ve karar erteleme) temsil edebilir.

Ayrıca, hem lise hem de yetişkin gruplarında tek faktör yapısının da test tekrar test analizlerinde değerlendirilmi olması, araştırmanın tek boyutluluk varsayımına da incelediğini göstermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert tipi derecelendirme (Derecelendirme bilgisi kaynakta boş bırakılmıdır, ancak psikometrik ölçeklerin çoğu Likert formatındadır.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Öğretmenler (Ölçeğin ana hedef kitlesi) ve yetişkin/lise öğrencisi grupları (Güvenirlilik çalmaları için ek gruplar kullanılmıdır).

Yaş Grubu: Çalınan yetişkinler (Öğretmenler) ve lise öğrencileri.

Popülasyon Detayları: Tez çalınması, öğretmenlerin yanı sıra erteleme ölçeği güvenilirliğini test etmek amacıyla 61 lise öğrencisi ve 58 yetişkin grubunu da içermiştir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 7'si olumlu, 11'i olumsuz olmak üzere toplam 18 maddeden oluşmaktadır. (Bu madde sayısı, kaynak metinde Genel Erteleme Ölçeği için belirtilmiştir.)

Anahtar Kelimeler

Öz Yeterlilik, Mesleki Algı, Eğitim Bilimleri, Psikometri, Cronbach Alfa, Spearman Brown, Test-Tekrar Test, Yüksek Lisans Tezi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilinmiyor

Bağlantı E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazın Adresi: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Tez Kurumu, 2003)

Çizimler, Ücret ve Test Yayı

Test Yayı: 2003 (Yüksek Lisans Tezi)

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanım veya telif hakları hakkında spesifik bilgi mevcut değildir. Akademik amaçlı kullanımlar için tez yazarından ve/veya orijinal ölçek geliştiricisinden izin alınması önerilir. Tez, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişime açıktır.

Kaynaklar

Gülebağlan, C. (2003). *Öğretmenlerin işleri son ana erteleme eğilimlerinin, mesleki yeterlilik algıları, mesleki deneyimleri ve branşları bakımından karşılaştırmalı olarak na yönelik bir araştırma* (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tez erişim linki: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [ogretmenlerin-mesleki-yeterlilik-algisi-olcegi-toad.pdf](#)

Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilik Algısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Kaynak metin, Öğretmenlerin Mesleki Yeterlilik Algısı Ölçeği'nin maddelerini sağlamamaktadır. Kaynakta belirtilen 18 madde (7'si olumlu, 11'i olumsuz) bilgisi, aynı tez çalışması kapsamında geliştirilen Genel Erteleme Ölçeği'ne aittir.

Bu nedenle, Mesleki Yeterlilik Algısı Ölçeği'nin maddeleri bu akademik girişte sunulamamaktadır. Maddelere erişim için lütfen Gülebağlan (2003) yüksek lisans tezinin ilgili ekler bölümüne başvurunuz.